

FASILLAR YÜZEY ARAŞTIRMASI ERKEN TUNÇ ÇAĞI SERAMİK ÖRNEKLERİ

FASILLAR SURVEY EARLY BRONZE AGE POTTERY EXAMPLES

YİĞİT ERBİL* ELİF ÜNLÜ**

Öz: Konya İli Beyşehir İlçesi Fasıllar Anıtı ve Çevresi YüzeY Araştırmaları kapsamında yapılan çalışmalar bölgenin Neolitik Çağ'dan itibaren yoğun bir yerleşim içinde olduğunu destekleyen kanıtlar sunmuştur. Bu çalışmanın konusunu oluşturan, Beyşehir İlçesi sınırları içinde ve araştırma alanımız dahilinde yer alan Erken Tunç Çağı'na ait üç yerleşim; Çemçem, Karahisar ve Yazıyurdu II Höyükleri çalışmamız kapsamında seçilmiştir. Bir ön rapor niteliğinde sunulan bu çalışmayla, dönem için karakteristik kap formlarını içeren merkezler üzerinden bölgenin söz konusu dönemdeki seramik geleneğinin anlaşılması amaçlanmıştır. Araştırmamızın bir diğer konusunu oluşturan rotalar ve yerleşimlerin dağılımını içeren veriler de bu kapsamda ele alınarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konya • Fasıllar • Erken Tunç Çağı • Seramik • Rotalar

Abstract: Survey results in the environs of Fasıllar Monument in Beyşehir, Konya indicate that this region has been densely settled since the Neolithic Period. This article investigates three mounds with evidence of Early Bronze Age occupation located within the boundaries of our survey area in Beyşehir, namely Çemçem, Karahisar and Yazıyurdu II. Characteristic ceramics are identified in order to define the Early Bronze Age pottery tradition of the region as a preliminary study. Data obtained on settlement patterns through different periods is also evaluated to elucidate the prehistoric routes utilized in the region.

Keywords: Konya • Fasıllar • Early Bronze Age • Pottery • Routes

Giriş

Coğrafi olarak dört ana bölüm altında incelenen Orta Anadolu Platosu'nun güneyinde yer alan Konya, il olarak Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahiptir. Şehir, kuzeyden Ankara; batıdan Isparta, Afyonkarahisar, Eskişehir; güneyden, İçel, Karaman, Antalya ve doğudan Niğde, Aksaray illeri ile sınırlanmıştır¹ ve bölgelerarası iletişimde önemli bir role sahiptir.

Erken dönemlerden itibaren bu ilişkilere işaret eden merkezler bölgeden bilinmektedir. Konya İli sınırları içinde yer alan ve kazı çalışmaları ile değerlendirilen merkezler arasında Epi-paleolitik Dönem'de Pınarbaşı, Neolitik Çağ'da Çatalhöyük, Erbaa ve Boncuklu merkezleri bize bölgenin önemini göstermesi açısından değerli kanıtlar sunmaktadır². Erken Kalkolitik Çağ'da Batı Çatalhöyük ve

* Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Ankara.
yebil@hacettepe.edu.tr

Bu proje Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Koordinasyon Birimi tarafından SAY 2015 7829 numaralı altyapı projesi olarak desteklenmektedir

** Yrd. Doç. Dr., Boğaziçi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, İstanbul. elif.unlu@boun.edu.tr
Bu yazara ait çalışmanın maddi desteği kısmen 8254 numaralı Boğaziçi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi tarafından sağlanmıştır.

¹ Özgüç 1963, 28-29; Dewdney 1971, 35-44.

² Bordaz – Bordaz 1982; Roberts – Rosen 2009; Baird *et al.* 2012; Fairbairn *et al.* 2014.

Erken Tunç Çağı'nda ise Konya Karahöyük yerleşimleri bölgenin kronolojik dizininin oluşturulmasında öne çıkan merkezleri oluşturmaktadır³. Söz konusu bölgede 1960'lı yıllarda J. Mellaart⁴ ile 1990'lı yılların başlarında H. Bahar'ın Konya genelinde yapmış olduğu çalışmalar⁵ yanında Ö. Harmanşah tarafından Yalbur'ta yapılan yüzey araştırması⁶, 2011 yılından itibaren tarafımızca yürütülen Fasıllar yüzey araştırmaları⁷ ve 2013 yılında itibaren Ç. Maner tarafından yapılan Ereğli Bölgesi yüzey araştırmaları⁸ Konya ve çevresinin tarihi dokusunu daha iyi anlamamıza olanak sağlayacak bilgiler vermiştir.

Konya genelinde yapılan arkeolojik çalışmalar yanında paleo-çevre ve paleo-iklim çalışmaları da dönemler boyunca bölgenin yerleşim şemasını değerlendirmemize katkı sağlayacak veriler sunmaktadır. Çarşamba birikinti yelpazesinin jeomorfolojik gelişimine ait çalışmalar⁹ ve Erken Tunç Çağı'nda iklimsel değişimlerin yerleşimlerin dağılımını nasıl etkilediğine dair öneriler¹⁰ bölgenin yerleşim modelleri hakkındaki bilgilerimize önemli katkılar sağlamıştır.

Çalışmamızın asıl konusunu oluşturan Beyşehir İlçesi, Konya'nın güneyinde Göller Bölgesi'nin ise doğusunda yer almaktadır. Batısında Anamas Dağları, Dedegül Dağı ve Kartoz Dağı, doğusunda Göller Bölgesi'ni İç Anadolu'dan ayıran Sultan Dağları, Erenkilit Dağı ve Alaca Dağ, Kuzeyinde Anamas ve Sultan Dağları arasında bulunan Şarkikaraağaç Ovası ile güneyinde yer alan Seyran ve Seydişehir Dağları, Beyşehir Gölü Havzası'nı çevirmektedir. Çevre, aynı zamanda karstik oluşumlar bakımından zengindir¹¹. Beyşehir'in coğrafi konumu, Anadolu'nun güney ve güneydoğu bölgelerinde gelişen kültürlerin Orta ve Batı Anadolu kültürleri ile etkileşiminde bir geçiş noktası görevi üstlendiğini işaret etmektedir.

Yukarıda da değindiğimiz gibi Beyşehir Gölü çevresinin insan yerleşimine sahne olması tarih öncesi devirlere kadar uzanır. Bölgenin araştırma tarihçesini oluşturan çalışmalar içinde en erkenlerini 19. yüzyıla ait araştırmalar oluşturur¹² ve günümüze kadar devam eder¹³. Beyşehir'in yakın çevresinde yapılan çalışmalar¹⁴ yanında doğrudan Beyşehir Gölü çevresini içeren incelemelere ait çıkarımlar¹⁵, şimdilik bölgede yerleşimin insanlığın kültürel evriminde önemli bir yer tutan Neolitik Çağ zamanında başladığına işaret etmektedir. Bu bağlamda söz konusu dönemde yerleşim görmüş olan ve bugünkü Beyşehir sınırları içinde yer alan Er Baba Höyüğü'nde yapılan kazılar¹⁶ Beyşehir Bölgesi'nin kültürel gelişimini ortaya koymak açısından önemli sonuçlar vermiştir. Genel itibarıyla bölge, Kalkolitik Çağ, Tunç Çağları, Demir Çağı, Hellenistik, Roma, Doğu Roma, Selçuklu, Anadolu Beylikleri

³ Alp 1972; Hodder 2005; Hodder 2011.

⁴ Mellaart 1954, 1963.

⁵ Bahar – Koçak 2004.

⁶ Harmanşah – Johnson 2012.

⁷ Erbil 2013; Erbil 2017.

⁸ Maner 2014.

⁹ Yiğitbaşoğlu *et al.* 1993

¹⁰ Massa – Şahoğlu 2015.

¹¹ Farrand 1964, 149; Özkan 2004, 33.

¹² Sterrett 1888; Ramsay 1889; Perrot – Chipiez 1890.

¹³ Jüthner *et al.* 1903, 16-18; Ramsay 1907, 133-134; Garstang 1910, 175-176.

¹⁴ Eastwood *et al.* 1998.

¹⁵ Solecki 1964, 140; Cohen 1970, 120; Todd 1980.

¹⁶ Bordaz 1970; Bordaz – Bordaz 1982.

ve Osmanlı dönemlerinde de yoğun olarak yerleşim görmüştür¹⁷.

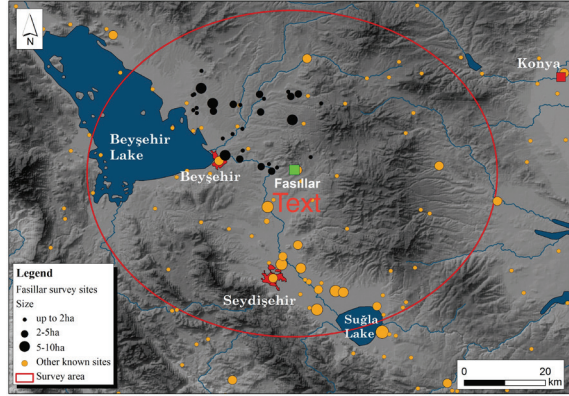
2011 yılından itibaren yürüttüğümüz Konya İli Beyşehir İlçesi Fasıllar Anıtı ve Çevresi Arkeolojik Yüzey Araştırması Projesi kapsamında yapmakta olduğumuz çalışmalar, Fasıllar Anıtı ve çevresini içeren yaklaşık olarak 40 km çapında bir alanda gerçekleştirilmektedir (Harita 1). Söz konusu sınırlar içinde yer alan pek çok yerleşim arasında Kalkolitik Çağ, Erken ve Geç Tunç Çağları, Demir Çağı, Hellenistik, Roma ve Doğu Roma dönemleri yerleşimlerini barındıran ve sayısı 40'ı bulan yeni yerleşim yeri tespit edilmiştir.

Bu makalenin konusunu oluşturan, Fasıllar Anıtı'nın hemen yakın çevresinde yer alan ve hem büyüklükleri hem de su kaynaklarına olan yakınlıkları ile Erken Tunç Çağı için önem teşkil eden üç yerleşim; Karahisar, Çemçem ve Yazıyurdu II höyüklerine (Harita 2) ait Erken Tunç Çağı seramik malzemesi toplu olarak tanıtılacak ve bölgenin söz konusu dönemine ait seramik gelişiminin değerlendirilmesi ve antik dönem yol güzergahının belirlenmesi açısından bir ön çalışma niteliğinde sonuçlara ulaşılmaya çalışılacaktır.

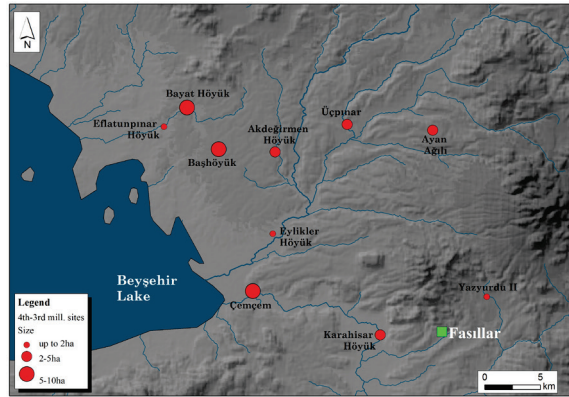
Çemçem, Fasıllar Anıtı'nın kuzey doğusunda ve anıta yaklaşık olarak 20 km mesafede yer almaktadır. 200 x 260 m ölçülere sahip büyük bir yerleşim olan höyükte tespit edilen seramik mal grupları Erken Tunç Çağı'ndan itibaren Orta Tunç, Geç Tunç ve Demir Çağları'nı da içeren geniş bir yelpaze sunmaktadır. Çemçem ile aynı yol güzergahı üzerinde yer alan Karahöyük yerleşimi ise, yaklaşık olarak 180 x 255 m ölçülerindedir ve Fasıllar Anıtı'nın yaklaşık olarak 8 km uzağındadır. Söz konusu höyükte de Erken Tunç Çağı'ndan Demir çağlarına kadar uzanan bir yerleşimin izleri tespit edilmiştir. Bu iki höyükten nispeten küçük olanı ise Yazıyurdu II olarak tarafımızdan adlandırılan höyüktür. Yazıyurdu Köyü'nün modern yerleşimi altında kalan höyükten farklı olarak köy sınırları içinde tespit edilen bu ikinci yerleşim, 181 x 160 m ölçülerinde, Fasıllar Anıtı'na en yakın yerde, anıtın kuzey doğusunda ve yaklaşık olarak anıta 5 km mesafede yer almaktadır.

Erken Tunç Çağı Seramik Örnekleri

Söz konusu yerleşimlere ait Erken Tunç Çağı seramik özellikleri incelendiğinde, bol miktarda kireç, mineral, bazılarında çok olmak üzere bitki ve az mika katkılı kaba bir hamurdan üretildikleri anlaşılmıştır. Bazı örneklerde kavkı tespit edilmiştir. Bütün Erken Tunç seramik örnekleri el yapımıdır. Kilin rengi devetüyünden kırmızıya kadar değişiklik gösterir. Yüzeylerde genellikle kırmızı renk görüntüsünün arzalandığı anlaşılmaktadır ve bu gerektiğinde kırmızı astar uygulanarak elde edilmiştir.

Harita 1.

Harita 2.

¹⁷ Eyüboğlu 1979; Konyalı 1991; Atay 2005.

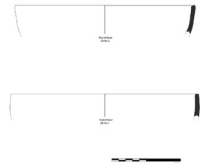
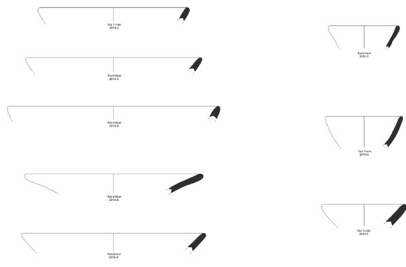

Fig. 1.

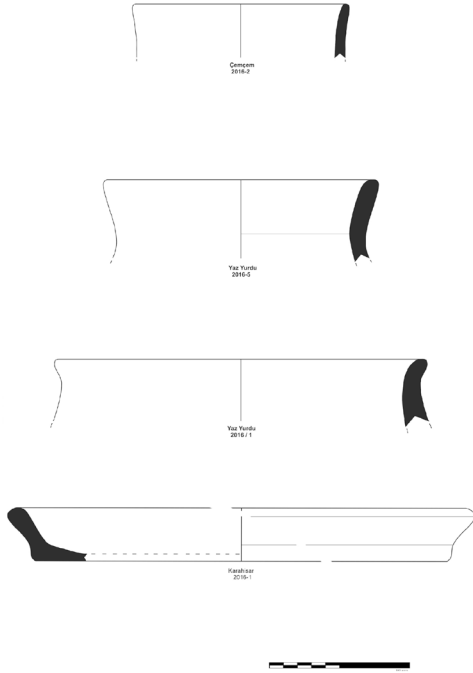

Fig. 2.

Seramik yüzeyleri az ile iyi derecede perdahlanmıştır, bazılarında ise aşınma izleri mevcuttur ve çoğunlukla kötü pişirildikleri ve bu sebeple özlerinin siyah kaldığı tespit edilmiştir.

Açık formlardan en karakteristik olanı dışa açılan gövdeli derin çanaklardır (Fig. 1). Bu grubun basit ağız kenarları yuvarlatılmıştır. Bunlar Konya bölgesinde çok rastlanan çanak tipleridir¹⁸. Diğer sık rastlanan açık formda kap tipini ise duvarları daha ince cidarlı ve daha dik; hatta içe doğru kapanan derin çanaklar oluşturmaktadır (Fig. 1). Kapların ağız kısımları içe doğru inceltılmıştir. Bu çanaklar bölgeden sıklıkla tanınan kap formları arasındadır¹⁹. Yapımlarında yukarıda bahsedilen katkı malzemeli orta kabalıkta hamur kullanılmıştır. Hem iç hem dış yüzeyleri az ile iyi derecede perdahlanmışlardır ve kırmızıdan kahverengiye kadar değişen renklerde dir. Kaplar arasındaki bu renk farklılıkları olasılıkla kasıtlı olarak yapılmamış, kötü pişirme şartlarından kaynaklanmıştır. Kapların ağız açıklıkları 10 ile 25 cm arasında değişmektedir. Biçim, hacim ve yüzey işlemleri bu kaplardan tek kişilik porsiyonlarda sulu veya lapa tarzı yemekler tüketildiğini düşündürmektedir.

Kapalı formlarda ise en çok rastlanan ağızları dışa çekik, kısa boyunlu ve ağız kenarları yuvarlatılmış çömleklerdir (Fig. 2). Bunlar yukarıda bahsedilen katkı malzemeli kaba bir hamurdan yapılmışlardır. Kötü pişirildiklerinden dolayı özleri siyah kalmıştır. Dış yüzeyleri ve ağız kenarının altına kadar iç yüzeyleri astarlanıp düzleştirilmiş veya az perdahlanmıştır. Yüzeyler kırmızı ile kahverengi arasında değişir. Bu çömlekler Konya bölgesi Erken Tunç Çağı seramik repertuarında en çok rastlanan tipler arasında

¹⁸ Büyük boy olanlar için: Mellaart 1963, fig 8.25-29, fig. 9.9; Bahar – Koçak 2004, fig. 9.2-3, fig. 10-11, fig. 15.4-5, fig. 16, fig. 17.1. Küçük kaplar için: Mellaart 1963, fig. 8.1, 5-6, 11-12, 20-21, Bahar – Koçak 2004, fig. 4.1,3; Bahar 2002, fig. 1; Bahar – Koçak 2003, fig. 21-23.

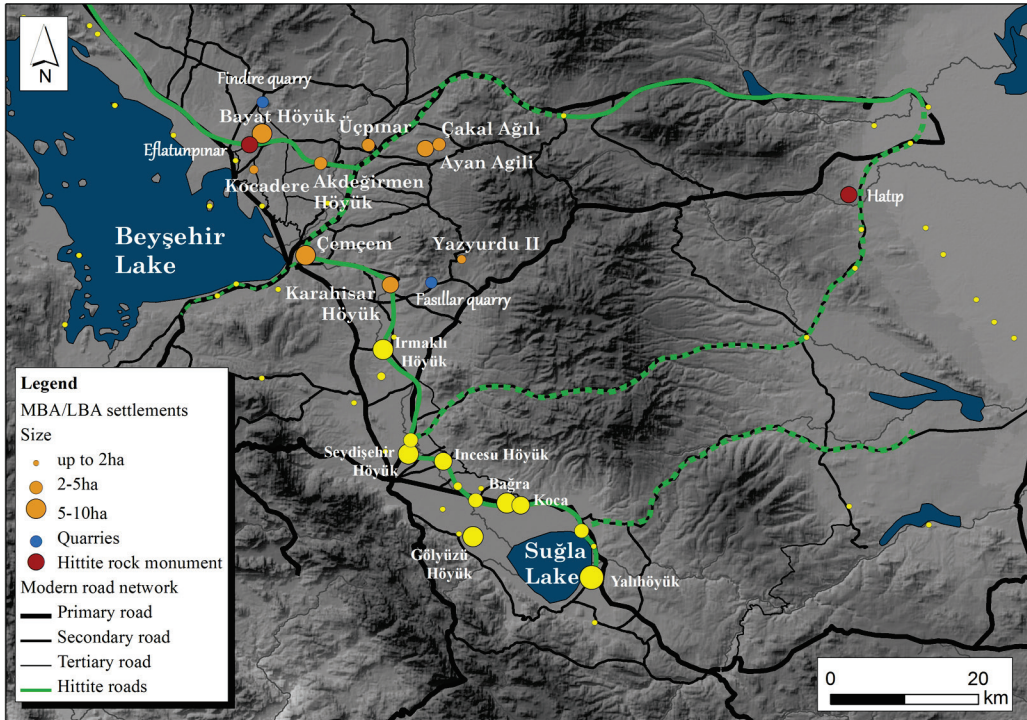
¹⁹ Mellaart 1963, fig. 8.16,18, 9.4-7; Bahar – Koçak 2004, fig. 4.7, 8.1-4.

yer alır²⁰.

Bölgede sıklıkla rastlanan bir diğer form ise tepsilerdir (Fig. 2). Tepsiler, yukarıda bahsedilen katkı maddelerine ilaveten bol miktarda kıyılmış saman eklenerek çok kaba kırmızı bir hamurdan yapılmıştır. İç yüzeyleri ve dış kenarları düzleştirilmiş, tabanları ise hiç işlenmemiştir. Bunlar bölgede sık rastlanan formlardır²¹ ve Çukurova gibi komşu bölgelerden de bilinirler²².

Erken Tunç Çağı Rotaları

Araştırmamızın bir diğer kısmı, antik yol güzergâhlarını tespit ederek bunların Tunç Çağları için haritasını oluşturmaktadır. Bölgede bilinen ve uzun süre kullanılan ticaret yolu “Selki Pazar Yolu” olarak adlandırılır. Günümüz modern yol güzergâhını kısmen takip eden bu yol, yarım asır öncesine kadar Beyşehir – Konya arasındaki ticaret yolunu oluşturmuştur. Öncelikle söz konusu yol üzerinde yer alan hanların yerleri saptanmış, daha sonra aynı yol güzergâhı üzerindeki höyükler tespit edilerek Tunç Çağları için bir yol haritası oluşturulmaya çalışılmıştır (Harita 3). Höyüklerin birbirlerine olana mesafelerinin yaklaşık olarak 20 – 25 km arasında olması ve yükte birlikte yürüme mesafesinin yaklaşık olarak bir güne denk gelmesi, söz konusu yol ağının Tunç Çağları boyunca da kullanıldığını ortaya koymuştur. Beyşehir – Konya arasındaki yol güzergâhı dışında Beyşehir’den güneye, Akdeniz’e inen yol ağı için haritalandırma çalışmaları da devam etmektedir.

Harita 3.

²⁰ Özellikle Beyşehir bölgesinden Çokbanker 1974, fig. 6-8; ayrıca Mellaaart 1963, fig. 11.2, 18; Bahar – Koçak 2004, fig. 7. 4, 7, 8. 5, fig. 20; Bahar 2002, fig. 1, Bahar - Koçak 2003, fig. 18, no. 23-24, fig. 19-20.

²¹ Mellaaart 1963, fig. 13. 29-46; Bahar – Koçak 2004, fig. 2-3; Bahar - Koçak 2003, fig. 15.

²² Tarsus-Gözlükule: Goldman 1956, fig. 280. 666, 668, fig. 365. 667.

Sonuç

Fasıllar Anıtı ve Çevresi YüzeY Araştırması, çalışma sınırlarının içerdiği bölgedeki yerleşme dokusunun bazı dönemsel özelliklerini ortaya çıkarmıştır. Çalışmada ele alınan seramik, yüzeY araştırmasında tespit edilen pek çok höyükten seçilerek dönem için karakteristik olan bazı örnekler üzerinden incelenmiş ve bir ön çalışma olarak sunulmuştur.

2012 yılından itibaren yürüttüğümüz yüzeY araştırması çalışmalarında araştırma bölgesinden elde edilen Erken Tunç Çağı seramik grubu çoğunlukla tek renkli ve perdahlı yüzeYlere sahip, kaba hamurdan, el yapımı mallardır ve Konya Bölgesi'nde karşımıza çıkan, Kalkolitik Çağ'dan beri süregelen başlıca seramik geleneği eğilimleri ile benzerlik gösterirler. Ancak Konya bölgesinde rastlanan bazı mallara çalışma alanımız sınırları içinde kalan yerleşimlerde rastlanmamıştır²³. Bölgede daha önce yapılan yüzeY araştırmalarında da belirtildiği gibi, Erken Tunç III Dönemi'ne ait herhangi bir belirleyici seramik grubu henüz ele geçmemiştir²⁴. Çalışmalarımızın ilerleyen dönemlerinde bu konularda daha aydınlatıcı verilere ulaşmak hedeflerimiz arasındadır. Çalışmamızın bir diğer alanını oluşturan rotalar ve yerleşimlerin rotalara göre dağılımı ile ilgili olarak haritalandırma çalışmaları sürmektedir. Buna göre, özellikle Geç Tunç Çağı için tespit ettiğimiz yol güzergahlarının Erken Tunç Çağı'ndan itibaren kullanıldığını söylemek mümkün olmuştur (Harita 3). Bölgenin yer altı kaynakları yanında karstik yapısının sağladığı su imkanları da göz önüne alındığında, pek çok dönemde söz konusu bölgenin yerleşim açısından tercih edilmiş olmasını açıklamaktadır. Önümüzdeki çalışma sezonlarında ortaya çıkarılacak olan bulguların, bölgenin coğrafi ve idari sürekliliğine işaret eden çok önemli yeni sonuçlar vereceğini düşünmekteyiz.

²³ Mesela “*Incised Ware*”, “*Red Painted Ware*”, “*Scored Ware*” ve “*Anatolian Metallic Ware*” gibi. Ancak bu değerlendirmeler kısıtlı bir yüzeY araştırması malzemesi üzerinden yapıldığı için henüz kesin bir sonuca varılmamıştır.

²⁴ Mellaart 1963, 236. Yukarıda bahsedildiği gibi bu değerlendirme yüzeY araştırması malzemesi üzerine kurgulanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA

- Alp 1972 S. Alp, *Konya Civarında Karahöyük Kazılarında Bulunan Silindir ve Damga Mühürleri*. Ankara 1972.
- Atay 2005 T. Atay, *Göl ve İnsan. Beyşehir Gölü Çevresinde Doğa-Kültür İlişkisi Üzerine Antropolojik Bir İnceleme*. Ankara 2005.
- Bahar – Koçak 2004 H. Bahar – Ö. Koçak, *Eskiçağ Konya Araştırmaları 2. Neolitik Çağ'dan Roma Dönemi Sonuna Kadar*. Konya 2004.
- Bahar 2002 H. Bahar, "Konya ve Karaman İlleri YüzeY Araştırmaları". *AST* 19 (2002) 257-270.
- Bahar– Koçak 2003 H. Bahar – Ö. Koçak, "Western Links of the Lykaonia Plain in the Chalcolithic and Early Bronze Age". *Anatolia Antiqua* XI (2003) 21-51.
- Baird *et al.* 2012 D. Baird, A. Fairbairn – L. Martin and C. Middleton, "The Boncuklu Project; the origins of sedentism, cultivation and herding in central Anatolia". Eds. M. Özdoğan – N. Başgelen, *Neolithic in Turkey: New Excavations and New Research* İstanbul (2012) 219-244.
- Bordaz – Bordaz 1982 J. Bordaz – J. A. Bordaz, "Erbaba: The 1977 and 1978 Seasons in Perspective". *Türk Arkeoloji Dergisi* 26/1 (1982) 85-93.
- Bordaz 1970 J. Bordaz, "Erbaba (Beyşehir)". *Anatolian Studies* 20 (1970) 7-8.
- Cohen 1970 H. R. Cohen, "The Palaeoecology of South Central Anatolia at the end of the Pleistocene and the Beginning of the Holocene". *Anatolian Studies* 20 (1970) 119-137.
- Çokbanker 1974 E. Çokbanker, "Beyşehir Kuşluca Köyü Buluntuları". *Türk Arkeoloji Dergisi* XXI/2 (1974) 31-39.
- Dewdney 1971 J. C. Dewdney, *Turkey*. London 1971.
- Eastwood *et al.* 1998 W. J. Eastwood, N. Roberts – H. F. Lamb, "Palaeoecological and archaeological evidence for human occupance in southwest Turkey: the Beyşehir occupation phase". *Anatolian Studies* 48 (1998) 69-86.
- Erbil 2013 Y. Erbil, "Konya İli Beyşehir İlçesi Fasıllar Anıtı ve Çevresi YüzeY Araştırması 2012 Yılı Çalışmaları". *AST* 31/1 (2013) 99-111.
- Erbil 2017 Y. Erbil, "Preliminary Report of the Fasıllar Survey". Ed. Alice Mouton, *Hittitology Today: Studies on Hittite and Neo-Hittite Anatolia in Honor of Emmanuel Laroche's 100th Birthday*. İstanbul (2017) 191-200.
- Eyüboğlu 1979 B. Eyüboğlu, *Dünden Bugüne Beyşehir*. Beyşehir 1979.
- Fairbairn *et al.* 2014 A. Fairbairn, E. Jenkins – D. Baird and G. Jacobsen, "9th millennium plant subsistence in the central Anatolian highlands: new evidence from Pınar-basi, Karaman province, central Anatolia". *Journal of Archaeological Science* 41 (2014) 801-812.
- Farrand 1964 W. R. Farrand, "Geology and Physiography of the Beyşehir-Suğla Depression, Western Taurus Lake District, Turkey". *Türk Arkeoloji Dergisi* 13/1 (1964) 149-154.
- Garstang 1910 J. Garstang, *The Land of the Hittites*. London 1910.
- Goldman 1956 H. Goldman, *Excavations at Gozlu Kule, Tarsus. From the Neolithic through*

- the Bronze Age II*. Princeton 1956.
- Harmanşah – Johnson 2012 Ö. Harmanşah – P. Johnson, “Yalburt Yaylası (Ilgın, Konya) Arkeolojik Yüzeysel Araştırma Projesi 2010 Sezonu Sonuçları”. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*. 29/2 Ankara (2012) 335-360.
- Hodder 2005 I. Hodder (ed.), *Inhabiting Çatalhöyük: reports from the 1995-99 seasons*. Cambridge 2005.
- Hodder 2011 I. Hodder, *Catalhoyuk : the leopard's tale : revealing the mysteries of Turkey's ancient 'town'*. London 2011.
- Jüthner *et al.* 1903 J. Jüthner, Fr. Knoll, K. Patsch – H. Swoboda, *Vorläufiger Bericht Eine Archäologische Expedition nach Kleinasien*. Prague 1903.
- Konyalı 1991 İ. H. Konyalı, *Abideleri ve Kitabeleriyle Beyşehir Tarihi*. Erzurum 1991.
- Maner 2014 Ç. Maner, “Preliminary report on the first season of the Konya-Ereğli (KE-YAR) Survey 2013” *Anatolia Antiqua* XXII (2014) 343-360.
- Massa – Şahoğlu 2015 M. Massa – V. Şahoğlu, “The 4.2 ka BP climatic event in west and central Anatolia: combining paleo-climatic proxies and archaeological data”. Eds. H. Meller, H. W. Arz, R. Jung – R. Risch, *2200 BC - A climatic breakdown as a cause of the collapse of the old world?* Halle (2015) 61-78.
- Mellaart 1954 J. Mellaart, “Preliminary Report on a Survey of Pre-Classical Remains in Southern Turkey”. *Anatolian Studies* 4 (1954) 175-240.
- Mellaart 1963 J. Mellaart, “Early Cultures of the South Anatolian Plateau II: The Late Chalcolithic and Early Bronze Ages in the Konya Plain”. *Anatolian Studies* 13 (1963) 199-236.
- Özgüç 1963 T. Özgüç, “Yeni Araştırmaların Işığında Eski Anadolu Arkeolojisi”. *Anadolu (Anatolia)* 7 (1963) 28-42.
- Özkan 2004 K. Özkan, “Beyşehir Gölü Havzası'nda Anadolu Karaçamının (pinus nigra Arnold) Yayılışı ile Fizyografik Yetiştirme Ortamı Faktörleri Arasındaki İlişkiler”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 2 (2004) 30-47.
- Perrot – Chipiez 1890 G. Perrot – C. Chipiez, *History of Art in Sardinia, Judaea, Syria and Asia*. London 1890.
- Ramsay 1889 W. M. Ramsay, “Syo Cappadocian Monuments in Asia Minor”. *Athenische Mitteilungen* 14 (1889) 170-191.
- Ramsay 1907 W. M. Ramsay, *The Cities of St Paul. Their Influence on his Life and Thought*. London 1907.
- Roberts – Rosen 2009 N. Roberts – A. Rosen, “Diversity and Complexity in Early Farming Communities of Southwest Asia: New Insights into the Economic and Environmental Basis of Neolithic”. *Current Anthropology* 50/3 (2009) 393-402.
- Solecki 1964 R. S. Solecki, “An archaeological reconnaissance in the Beyşehir-Suğla area of south western Turkey”. *Türk Arkeoloji Dergisi* 13/1 (1964) 129-140.
- Sterrett 1888 J. R. S. Sterrett, “The Wolfe Expedition to Asia Minor”. *Papers of the American School of Classical Studies at Athens* III (1888) 163-166.
- Todd 1980 I. Todd, *The Prehistory of Central Anatolia I: The Neolithic Period*. Göteborg 1980.

Yiğitbaşıoğlu *et al.* 1993

H. Yiğitbaşıoğlu, N. Roberts, R. Parish, D. Twigg – P. Boyer, “Çarşamba (Konya) Birikinti Yelpazesinin Geç Kuartemer’deki Jeomorfolojik Gelişimi”. *Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi* 6 (1993) 425-445.